

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

postmottak@kd.dep.no

D: 03.01.2012
S: 1 side(r)
R:
A: 2012000026 ÅØH

HØRINGSUTTALELSE - FORSLAG TIL ENDRINGER I OPPLÆRINGSLOV OG PRIVATSKOLELOV- NASJONAL BESTEMMELSE OM LÆRERTETTHET I GRUNNSKOLE M.M

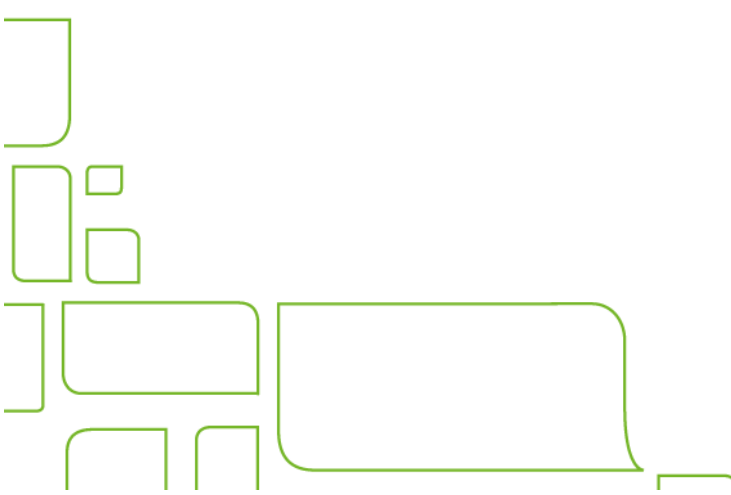
Norsk studentorganisasjon (NSO) er en paraplyorganisasjon for studentdemokratiene ved høyere utdanningsinstitusjoner i Norge. Organisasjonen representerer om lag 200 000 studenter og jobber for å bedre studenters faglige, sosiale og økonomiske vilkår.

Vi takker for muligheten til å uttale oss i sakens anledning, og vedlagt ligger høringssvar fra vår faglige komité for lærerutdanning og utdanningsvitenskap.

Høringssvaret sendes kun elektronisk.

Vennlig hilsen

Åsne Høgetveit
Fagpolitisk ansvarlig

Lakkegata 3 / 0187 Oslo
T: 22 04 49 70
F: 22 04 49 89
E: nso@student.no
W: student.no

S: Åsne Høgetveit
22 04 49 83 982 25 996
asne.hogetveit@student.no

Norsk studentorganisasjon

Lakkegata 3 / 0187 Oslo

T: 22 04 49 70

F: 22 04 49 89

E: nso@student.no

W: www.student.no

Høringsuttalelse

Høring - forslag til endringer i opplæringslov og privatskolelov - Nasjonal bestemmelse om lærertetthet i grunnskolen m.m. - Kunnskapsdepartementet KD

”NSO stiller seg bak forslaget om å innføre en norm om lærertetthet i grunnskolen, men mener at det er helt sentralt at økning av lærertetthet skjer ved tilførsel av kompetente lærere, slik at man ikke samlet sett reduserer det samlede kompetansenivået i lærerstanden.”

Høringssvar fra Norsk studentorganisasjon (NSO) til høringsnotatet om "Nasjonal bestemmelse om lærertetthet i grunnskolen"

Innledning

NSO ønsker først å takke for anledningen til å svare på høringen.

NSO støtter Kunnskapsdepartementets forslag om å lovfeste norm for lærertetthet i grunnskolen, og ser at dette kan være et viktig grep for å gjøre læreryrket mer attraktivt, og for å bedre kvaliteten i grunnskoleopplæringen. I dette høringssvaret vil vi kommentere forslaget sett i sammenheng med de ulike lærerutdanningene. Økte krav til lærertetthet vil få konsekvenser for lærerutdanningene. Vi vil derfor komme med noen kommentarer der vi ser høringsforslaget i sammenheng med frafall i utdanningene, opptakskrav til utdanningene, kapasitet i lærerutdanningen og overgangen fra utdanning til yrke.

Frafall i utdanningene

Departementet viser til at det er et potensial for økt rekruttering til læreryrket ved å øke gjennomføringsgraden i lærerutdanningene. For å motvirke frafall viser NIFU STEP (rapport 9/2008) til at det særlig bør rettes oppmerksomhet mot følgende områder: oppfølging og veiledning av studenter, læringsmiljø og tilhørighet, tydeligere struktur i utdanningene og generell studiekvalitet. I tillegg mener vi at man i gjennomgangen av lærerutdanningene for trinn 8 til 13 og oppfølgingen av grunnskolelærerutdanningene må legge vekt på å styrke praksisopplæringen for å få tydeligere profesjonsretting av utdanningene. Praksis som integrerende element i utdanningene vil gi disse en profesjonssøyle med tydeligere struktur og profil, og dette vil igjen styrke studentenes identitet og tilhørighet til utdanningene.

Opptakskrav til lærerutdanninger

Hensikten med opptakskrav til lærerutdanninger er å signalisere for søkere hvilke forventninger de vil møte i utdanningen og i yrket, og sikre kvalifiserte studenter. Dette kan på sikt være med på å øke status og søkning til lærerutdanningene. Opptakskravene bør svare til den utdanning studentene søker seg til. Det bør stilles generelle minstekrav til lærerutdanningene for å sikre at de ulike utdanningene blir betraktet som likeverdige. Opptakskrav til utdanningene kan også føre til økt gjennomføringsgrad og dermed flere studenter ut i yrkeslivet.

I den pågående gjennomgangen av lærerutdanningene for trinn 8 til 13 blir det vurdert om man skal øke opptakskravene. Det er aktuelt å innføre karakterkrav for de integrerte lektorutdanningene, faglærerutdanningene og yrkesfaglærerutdanningene. I tillegg blir det vurdert om man skal sette krav om bachelor- eller mastergrad for opptak til PPU for allmenne fag. En ny norm om lærertetthet vil etter departementets vurdering føre til et merbehov for lærere i grunnskolen. NSO mener at det er viktig at konsekvensene av

endrede opptakskrav blir redegjort for før man eventuelt gjennomfører endringer som trolig vil redusere tallet på kvalifiserte søkere til lærerutdanning. Om man velger å innføre strengere krav for opptak til PPU for allmenne fag, vil dette særlig kunne påvirke rekrutteringsgrunnlaget for ungdomstrinnet. NSO mener derfor at det bør vurderes om man først bør gjøre en eventuell ny lovfestet norm om lærertetthet gjeldende for barnetrinnet. Dersom man går inn for å innføre mastergrad som opptakskrav til PPU for allmenne fag, vil det være behov for en overgangsperiode før det endelige kravet blir gjeldende. NSO ser i dette et potensial i å nytte en eventuell overgangsordning til å rekruttere folk med bachelorgrader til å ta PPU innenfor en gitt periode før de nye kravene trer i kraft. På den måten kan man rekruttere mange fagutdannede som ser det som aktuelt å arbeide i skolen, men som i dag ikke har formell undervisningskompetanse. Et annet argument for å lovfeste normen på barnetrinnet først, er at forskning på lærertetthet viser at effekten er størst på de lavere årstrinnene (se bl.a. UDFs temanotat 3/2011).

Overskriding av kapasitet kan gå ut over utdanningens kvalitet

En ny lovfestet norm for lærertetthet vil resultere i behov for flere nyutdannede lærere. Dette vil føre til at institusjonene må ta opp flere studenter i sine utdanninger. Vi ser allerede i dag en klar tendens til overskriding av kapasitet, særlig ved store og sentrale utdanningsinstitusjoner. Denne utfordringen er spesielt knyttet til praksisopplæringen. Andre berørte områder er blant annet undervisningsformer, vurderingsformer og individuell oppfølging. Det bør derfor ses på alternative tiltak til å ta opp flere studenter ved allerede pressede institusjoner. Blant annet bør det vurderes tiltak for å gjøre mindre og mer desentraliserte utdanningsinstitusjoner mer attraktive.

Overgang til yrke

For å sikre at ferdigutdannede lærere velger å gå over i og forbli i læreryrket, mener vi at veiledning av nyutdannede er helt sentralt. Intensjonsavtalen om veiledning av nytilsatte nyutdannede må følges opp og lovfestes.

Oppsummering

En nasjonal bestemmelse om lærertetthet i grunnskolen vil få betydning for lærerutdanningene på flere områder. Med økende behov for lærere, blir rekruttering til lærerstudiene avgjørende. Opptakskrav, og begrensning av ufaglærte i lærerstillinger vil øke den samlede kompetansen og statusen til lærerstanden. I tillegg mener vi at tettere oppfølging i utdanning og yrke kan øke andelen studenter som fullfører utdanningen, og går over til og blir i læreryrket. NSO ser at en stor økning av lærerstudenter kan skape utfordringer for enkelte utdanningsinstitusjoner. Vi ser med bekymring på overskriding av kapasitet som går på bekostning av kvaliteten i utdanningene.

NSO stiller seg bak forslaget om å innføre en norm om lærertetthet i grunnskolen, men mener at det er helt sentralt at økning av lærertetthet skjer ved tilførsel av kompetente lærere, slik at man ikke samlet sett reduserer det samlede kompetansenivået i lærerstanden. Når det gjelder spørsmålet om i hvilken rekkefølge innføringen av en norm skal skje, viser vi til argumenter for å starte på barnetrinnet.

